

VEDTEKTER FOR KIRKEGÅRDENE I BERGEN

Jfr. lov av 7. juni 1996 nr. 32 om kirkegårder, kremasjon og gravferd (Gravferdsloven) § 21.

Vedtatt av Bergen kirkelige fellesråd den 20. oktober 2004.

Godkjent av Bjørgvin bispedømmeråd den 06. desember 2004.

§ 1 Forvaltning

1. Kirkegårdene i Bergen er underlagt Bergen kirkelige fellesråds administrasjons- og myndighetsområde. Bergen kirkelige fellesråd fører tilsyn og gjør vedtak i samsvar med lover og forskrifter.
2. Kirkevergen er ansvarlig for den daglige ledelse av kirkegårdene.
3. Kirkevergen sørger for at det blir ført nødvendige registre og kart i samsvar med gjeldende regler.

§ 2 Åpningstider

1. Kirkegårdene er åpne for besøkende hver dag.
2. Urnehall kan bare besøkes etter forutgående avtale.

§ 3 Ordensregler

Kjøring med bil er ikke tillatt, jfr. for øvrig § 17.
Bruk av sykkel, riding, kjøring med hest, rulleskøyter e.l.
er forbudt.

§ 4 Bårehus / Kapell

1. Bårerom disponeres av Bergen kirkelige fellesråd, og skal bare brukes til oppbevaring av døde i tiden frem til gravferden. Ingen har adgang til bårehus uten tillatelse fra kirkevergen eller den han gir fullmakt.
2. Likskue kan bare finne sted etter samtykke fra den som sørger for gravferden. Når dødsårsak er smittsom sykdom, må kiste ikke åpnes uten tillatelse fra helsemyndighet.

3. Kapellene kan pyntes i den utstrekning Bergen kirkelige fellestråd gir tillatelse til det.
4. All transport av båre må foregå med verdighet og respekt for den tjeneste som utføres.

§ 5 Grav og seremoni

1. Døds melding fra Skifteretten bringes til Kirkevergens ekspedisjonskontor, hvor sted og tid for begravelse eller kremasjon bestilles. Gjeldende avgifter må betales. Døds meldingen bringes så til prestekontoret i avdødes menighet for bokføring. Ved kremasjon skal politiet varsles. Ved bestilling av kirke til gravferd, må kirken det gjelder få melding umiddelbart.
2. Grav må ikke åpnes av andre enn de som er satt til det ifølge instruks.
3. Når grav skal åpnes, kan jordmasser midlertidig legges på omkringliggende graver, og gravutstyr flyttes. Bergen kirkelige fellestråd er ansvarlig for at gravene blir satt i stand igjen, og at gravutstyret blir satt på plass igjen straks etter gravleggingen.

§ 6 Rett til gravplass

1. Avdøde personer, bosatt i Bergen kommune, kan gravlegges på den av Bergens kirkegårder en måtte ønske. På Biskopshavn kirkegård og Slettebakken kirkegård kan bare personer som tilhører de to menighetene tildeles ny urnegrav, jfr. § 17.
2. Bergen kirkelige fellestråd kan i særskilte tilfeller gi gravplass til personer uten bopel i kommunen mot betaling av gjeldende takster.
3. Avtale om nedsettelse av urne må gjøres ved det enkelte kirkegårdskontor.

§ 7 Fredningstid

1. Fredningstiden for urnegraver er 20 år.
2. Fredningstiden for kistegraver er 25 år.
3. Festetiden er 20 år.

§ 8 Frigraver

1. Til frigraver legges det som regel ut egne gravfelt.

2. Kirkevergen skal til enhver tid holdes underrettet om adressen til den ansvarlige for graven. Dersom samtykke til bruk av graven ikke kan innhentes hos den ansvarlige, kan Bergen kirkelige fellestråd ta avgjørelse om gravlegging i graven.
3. Når fredningstiden er ute, kan graven festes for inntil 20 år om gangen, mot fastsatt avgift.
4. Dersom det har gått mer enn 60 år fra siste gravlegging/ urnenedsettelse, kan graven ikke festes ytterligere uten etter spesielt samtykke fra Bergen kirkelige fellestråd.
5. Den ansvarlige skal, så langt dette er mulig, varsles i god tid før fredningstiden/festetiden er ute. Er graven ikke festet innen 6 måneder etter at fredningstid/festetid er gått ut, faller graven tilbake til kirkegården. Det samme gjelder gravminne og annet utstyr som ikke er fjernet av eier.

§ 9 Festegravsteder med festebrev

1. Til festegraver legges det som regel ut egne kistegravfelt. Når kistegrav på disse feltene tas i bruk, festes en grav ved siden av. Disse gravene utgjør da et gravsted.
2. Rett til feste av ekstra grav gjelder bare ved gravlegging av person som ved dødsfallet var fast bosatt i Bergen. Det kan ikke festes mer enn én kistegrav i tillegg til den aktuelle frigrav, jfr. § 17.
3. Det kan ikke festes ekstra urnegrav.
4. Kirkevergen skal til enhver tid holdes underrettet om festerens adresse. Dersom festerens samtykke til bruk av gravstedet ikke kan innhentes, kan Bergen kirkelige fellestråd ta avgjørelse om gravlegging i gravstedet.
5. Når festetiden er ute, kan gravstedet i alminnelighet festes for nye 20 år av gangen. Når det er gått 60 år etter siste gravlegging/urnenedsettelse, kan gravstedet ikke festes ytterligere uten etter spesielt samtykke fra Bergen kirkelige fellestråd.
6. Festeren skal, så langt dette er mulig, varsles i god tid før festetiden er ute. Er gravstedet ikke festet videre innen 6 måneder etter festetidens utløp, faller gravstedet tilbake til kirkegården. Det samme gjelder gravminne og annet utstyr som ikke er fjernet av eier.

§ 10 Grav og gravminne

1. Bergen kirkelige fellestråd vil besørge graven planert og tilsådd etter gravleggingen. Montering av gravminne på kistegrav kan tidligst skje etter 6 måneder. Gravminne på urnegrav kan settes opp umiddelbart etter urnenedsettelsen. Liggende plater skal skråstilles.

Solheim kirkegårdsdistrikt

Solheim kirkegård:

- SO-N20 rekke 06, jfr. pkt. 4
- SO-N30 rekke 06, jfr. pkt. 4
- SO-N40 rekkene 02 og 03, jfr. pkt. 4
- SO-O20 rekkene 12 og 13, jfr. pkt. 3 og 4
- SO-O30 rekkene 06-09, jfr. pkt. 3
- SO-R20 rekkene 08-11, jfr. pkt. 4
- SO-S10 rekkene 08-10, gravene 01-18, jfr. pkt. 4
rekkene 12-14, gravene 03-18, jfr. pkt. 4
- SO-S20 rekkene 08-10, gravene 01-15, jfr. pkt. 4
rekkene 11-14, gravene 01-13, jfr. pkt. 4
rekkene 16-17, gravene 16-29, jfr. pkt. 4

Åsane kirkegårdsdistrikt

Eidsvåg kirkegård:

- EI-G00 rekkene 02-04 og 06-08, jfr. pkt. 3
- EI-H00

2. På urnegraver **under** 100x100 cm og barnegraver er det fastsatt følgende maksimumsmål på gravminner:
  - Stående gravminner: H 70 cm, br. 40 cm, ty. 20 cm
  - Liggende plater skal skråstilles:
L 40 cm, br. 40 cm, ty. 20 cm
  - Ubearbeidete runde steiner: Diameter: 40 cmDette gjelder følgende gravfelt/graver:

Laksevåg kirkegårdsdistrikt

Nygård kirkegård:

- NG-003 rekkene 01 og 02
- NG-004 rekkene 01 - 04
- NG-016 rekkene 01 og 02
- NG-019 rekkene 01 - 04

Gravdalspollen kirkegård:

GP-A10 rekke 01, gravene 01-20
rekke 02, gravene 11-20
GP-G00 rekkene 01-08, jfr. pkt. 1

Møllendal kirkegårdsdistrikt

Grønnevik, Møllendal:	Møllendal:
GR-G00	MØ-A10
GR-H00 rekkene 17-34	MØ-A20
	MØ-K10

Solheim kirkegårdsdistrikt**Solheim kirkegård:**

SO-I10 rekkene 01-07	SO-K10 rekkene 01-12
SO-I20	SO-K40
SO-I30 rekkene 01-05 rekke 07	
SO-I40 rekkene 01-04 rekke 05, gravene 22-36 rekke 06	

Åsane kirkegårdsdistrikt**Åsane kirkegård:**

ÅS-C00 rekkene 10 og 11   ÅS-H00 rekke 12, jfr. pkt. 4
ÅS-D00 rekke 06

3. På urnegraver med mål 100 x 100 cm, er det fastsatt følgende maksimumsmål på gravminner:
- Stående gravminner: H 70 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
  - Liggende plater skal skråstilles:
L 60 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
  - Ubearbeidete runde steiner: Diameter: 50 cm
- Dette gjelder følgende gravfelt/graver:

Fana kirkegårdsdistrikt

Øvsttun kirkegård:

ØV-B20 rekkene 01-04   ØV-F20
ØV-D20   ØV-G20
ØV-E20

Laksevåg kirkegårdsdistrikt

Loddefjord kirkegård:

LO-A10

Møllendal kirkegårdsdistrikt

Storetveit kirkegård:

ST-A10   ST-B00

Solheim kirkegårdsdistrikt

Solheim kirkegård:

SO-O20 rekkene 14 og 15, jfr. pkt. 1 og 4
SO-O30 rekkene 02-05, jfr. pkt. 1

Åsane kirkegårdsdistrikt

Eidsvåg kirkegård:

EI-G00 rekkene 01 og 05, jfr. pkt. 1

4. På urnegraver med mål 100 x 150 cm og 125 x 150 cm og **barnegraver** er det fastsatt følgende maksimumsmål på gravminner:
- Stående gravminner: H 80 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
  - Liggende plater skal skråstilles:
L 70 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
  - Ubearbeidete runde steiner: Diameter: 50 cm
- Dette gjelder følgende:

Fana kirkegårdsdistrikt

Fana kirkegård:

FA-D00 rekkene 02-17

FA-L00

Øvsttun kirkegård:

ØV-H10 rekkene 02-05, gravene 01-25

ØV-R00

Laksevåg kirkegårdsdistrikt

Loddefjord kirkegård:

LO-A20

LO-009

LO-A30

LO-014

LO-B10

LO-015

LO-B20

LO-016

LO-F10

LO-017

LO-004 rekkene 01-08, gravene 33-36

LO-005 rekkene 01-07, gravene 33-36
rekke 08

Nygård kirkegård:

NG-015 rekkene 04-05

NG-018 rekkene 01-05

NG-017

Gravdalspollen kirkegård:

GP-M00

Møllendal kirkegårdsdistrikt

Grønneviken, Møllendal:

GR-A00

Møllendal:

MØ-B20 rekkene 03-13

GR-M00

MØ-C00 rekkene 04-13

GR-N00 øvrige graver, jfr. pkt. 1

MØ-K20

MØ-K30

MØ-O20 rekkene 01-12

rekkene 15-31

Haukeland, Møllendal:

HA-A00 rekkene 01-10, gravene 33-46

HA-F20

HA-M00
HA-N00

Slettebakken kirkegård:

SL-B00   SL-E00
SL-C00
SL-D00

Storetveit kirkegård:

ST-C00   ST-F00
ST-D00

Årstad gamle kirkegård:

ÅG-A00
ÅG-B00

Årstad nye kirkegård:

ÅN-A00
ÅN-C00

Solheim kirkegårdsdistrikt

Solheim kirkegård:

SO-E10
SO-F10 rekkene 23-35
SO-G40 rekkene 01-30
SO-N10
SO-N20 rekkene 02-05 og rekke 07, jfr. pkt. 1
SO-N30 rekkene 02-05 og rekke 07, jfr. pkt. 1
SO-N40 rekkene 04-10, jfr. pkt. 1
SO-O10
SO-O20 rekkene 01-11, jfr. pkt. 1 og 3
SO-R10
SO-R20 jfr. pkt. 1
SO-R30
SO-S10 rekkene 01-07
          rekkene 08-10, gravene 21-39
          rekke 11
          rekkene 12-14, gravene 20-36, jfr. pkt. 1

SO-S20 rekkene 01-07
    rekkene 08-10, gravene 17-46
    rekkene 11-14, gravene 16-43
    rekkene 15-17, gravene 01-13 og 32-42, jfr. pkt. 1
SO-U10

Åsane kirkegårdsdistrikt

Arna kirkegård:

AR-B00 rekke 01   AR-I20 rekkene 18-25
AR-H00 rekkene 06-10

Eidsvåg kirkegård:

EI-A10 rekkene 05-07   EI-F10
EI-B10 rekke 04, gravene 07-14   EI-F20
    rekkene 05 og 06
EI-C20 rekke 01 gravene 03-12
EI-D20 rekke 01 gravene 07-12
    rekke 02 gravene 07-09

Salhus kirkegård:

SA-A00 rekke 09   SA-I00
SA-F00 rekkene 04 og 05   SA-K00

Takvam kirkegård:

TA-C00   TA-K00

Åsane kirkegård:

ÅS-G00 rekke 03, gravene 21-26
    rekke 04, gravene 23-28
    rekke 05, gravene 21-26
ÅS-H00 rekkene 07-11, jfr. pkt. 2

ÅS-L00

5. **Biskopshavn kirkegård**

På denne kirkegården inngår gravminnene som en del av selve kirkegården. For å kunne oppnå den virkning som er tiltenkt, er det fastsatt følgende bestemmelser:

- BI-A00 rekke 01: Plater festet til kirkegårdsmuren.
Platene skal være 6-kantete, største bredde 30 cm.
Fra grav 58 til 65 er det tillatt med ubearbeidet elvestein.
- rekke 02: Plater på bakken 30 cm x 30 cm
Fra grav 58-65 er det tillatt med ubearbeidet elvestein.
- rekke 03: Plater på bakken 30 cm x 30 cm
Fra grav 43-50 er det tillatt med ubearbeidet elvestein.
- rekke 04: Ubearbeidet elvestein.
- BI-B00 rekke 01: Navnene settes på monumentmur.
rekke 02-05 Plater på bakken 30 cm x 30 cm
rekke 06 Stående gravminner:
- Bredde 35 cm, høyde 60 cm,
tykkelse 14 cm
- BI-C00 Ubearbeidet elvestein

På urnegraver 100 x 100 cm er det fastsatt følgende maksimumsmål:

- Stående gravminner: Høyde 70 cm, bredde 50 cm, tykkelse 20 cm
- Liggende plater skal skråstilles: Lengde 60 cm, bredde 50 cm, tykkelse 20 cm
- Ubearbeidete runde steiner: Diameter 50 cm

Dette gjelder følgende felter:

BI-D00   BI-E00

6. På Møllendal kirkegård er gravutstyret på følgende felt vedtatt bevart:
MØ-B10

MØ-C00 en del barnegraver (kassegraver)

I tillegg er en rekke enkeltgraver og gravsteder vedtatt bevart, jfr. spesifikasjoner i eget hefte.

Bevaringsverdige graver innebærer at en av historiske årsaker ønsker å beholde gravfelt og enkeltgraver mest mulig uforandret.

§ 12 Stell av grav

1. Den ansvarlige for frigrav eller festeren har rett og plikt til å vedlikeholde de graver/gravsteder som vedkommende har ansvar for. Arbeidet må alltid skje i samsvar med gjeldende regler.
2. Arbeid som vedkommende selv ikke kan eller ønsker å utføre, kan utføres av Bergen kirkelige fellesråd mot betaling, eller av private næringsdrivende som etter søknad har fått tillatelse av Bergen kirkelige fellesråd til å drive næringsvirksomhet på kirkegårdene i Bergen.
3. Bergen kirkelige fellesråd påtar seg arbeid mot forskuddsvis betaling etter gjeldende takster. Planting og vedlikehold av grav utføres basert på årlig regning eller ved innbetaling av gravlegat, jfr. § 13.

§ 13 Gravlegat

1. Planting og vedlikehold m.v. av grav kan ordnes av den ansvarlige for frigrav eller festeren for lengre tid fremover ved opprettelse av gravlegat. Dette skjer ved at det til Bergen kirkelige fellesråd innbetales en sum som med renter dekker utgiftene for så lang tid som summen rekker. Det opprettes i hvert enkelt tilfelle en legatavtale.
2. Summen overføres til Bergen overformynderi med Kirkevergen som legatbestyrer. Overformynderiet fører de nødvendige regnskaper. Fondet forvaltes under Overformynderiets fellesmasse etter de regler som til enhver tid gjelder for slik forvaltning. Gravlegatene er underlagt revisjon.
3. Kirkevergen har ansvar for at graven stelles i samsvar med avtalen, og har anvisningsrett for utgiftene.
4. Gravlegatets størrelse bør tilpasses den aktuelle fredningstid/festetid. Når midlene er oppbrukt skal legatbestyrer (Kirkevergen), så langt det er mulig, gi melding om dette til den ansvarlige eller festeren. Det er da anledning til å øke legatet. Dersom festetiden er utløpt, må graven festes før legatmidler innbetales. Når midlene er brukt opp, vil vedlikeholdet opphøre.
5. Legatmidler kan ikke nyttes til feste av grav, jfr. Gravferdslovens § 14.
6. Skulle det være midler igjen av legatet når fredningstiden/festetiden er gått ut, skal disse brukes av Bergen kirkelige fellesråd til forskjønnelse av kirkegården.
7. Legatmidler kan bare refunderes etter skriftlig krav fra legatopprettet.

§ 14 Planting og utstyr på graven

1. Planter, kranser o.l. som brukes ved gravferd eller ved pynting av grav, skal i sin helhet være komposterbare. Visne blomster, kranser og annet avfall må legges i kasser eller annet som er bestemt for dette, evt. fjernes fra kirkegården.
2. Blomster eller annen beplantning skal samles på et mindre felt foran gravminnet. Bredden på bedet kan tilsvare bredden på gravminnet, og lengden kan være maksimum 60 cm målt fra bakkant av gravminnet. På "sirkelgraver" kan det ikke anlegges bed for beplantning, men det kan pyntes med buketter, jfr. for øvrig denne paragrafs pkt. 6 og § 11.1.
3. Den ansvarlige for graven plikter uoppfordret å påse at vekster på grav ikke overstiger gravminnets høyde eller går ut over plantefeltet. Forsømmes dette, kan nødvendige tiltak utføres på vedkommendes bekostning.
4. Dekorgjenstander montert fast i selve gravminnet, dens fundament eller sokkel, regnes som del av monumentet, og skal godkjennes av Bergen kirkelige fellestråd sammen med dette.
Dekorgjenstander som evt. blir godkjent, er likevel å regne som de pårørendes ansvar, og må ikke være til hinder for kirkegårdens vanlige drift.

Eventuelle ekstra navneplater i bedet, regnes også som gravminne.
5. Det er kun tillatt å ramme inn grav eller deler av den med stein som flukter med terrenget omkring.
6. Dersom det ikke er aktuelt med plantefelt, skal det være gressbakke på alle sider av gravminnet, jfr. denne paragrafs pkt. 2 og § 11.1 vedr. "sirkelgraver". På disse blir det gressbakke foran gravsteinene og fellesbeplantning i midten. Omkostninger ved fellesanlegget – stell og beplantning – må dekkas av den ansvarlige for graven, evt. festeren, etter regning.
7. Løst gravutstyr er den ansvarlige/festerens ansvar og må ikke være til hinder eller fare for driften av kirkegårdene.

§ 15 Næringsvirksomhet

1. Bergen kirkelige fellestråd kan, etter søknad, gi private næringsdrivende tillatelse til å drive ervervsmessig virksomhet på kirkegårdene i Bergen. Slik tillatelse kan gis for inntil 4 år om gangen, og kan bare gjelde montering og vedlikehold av gravminner og planting og stell på graver.
2. De næringsdrivende må rette seg etter gjeldende lov, forskrift og vedtekter for kirkegårdene og må selv fjerne alt avfall i forbindelse med det arbeid de utfører. I motsatt fall kan tillatelsen trekkes tilbake.

3. Ansatte i Bergen kirkelige fellestråd kan ikke i egnskap av privatpersoner utføre tjenester for private eller næringsdrivende mot godtgjørelse. De kan heller ikke engasjere seg i salg av varer og tjenester som har med kirkegårdene å gjøre.

§ 16 Arbeid på kirkegårdene

Anleggs- og vedlikeholdsarbeid skal skje i arbeidstiden (kl.0700-1500), jfr. § 17, og må ikke utføres på søndager, helligdager eller offentlige høytidsdager.

§ 17 Avvikelser fra vedtektene

I srlige tilfeller kan Bergen kirkelige fellestråd tillate avvikelser fra vedtektenes §§ 3, 6.1, 9.2, 11 og 16.

§ 18 Spørsmål som ikke er nevnt i vedtektene

Spørsmål vedrørende kirkegårdene eller forhold på disse som ikke er nevnt i vedtektene, avgjøres av Bergen kirkelige fellestråd.

§ 19 Ikrafttredelse og opphevelse av andre vedtekter

Vedtektene trer i kraft fra 01.01.2005.

Fra den tid vedtektene trer i kraft oppheves:

Vedtekter for kirkegårdene i Bergen, vedtatt av Bergen kirkelige fellestråd 10.11.1999 og godkjent av Bjørgvin bispedømmeråd 14.01.2000.